

Dekorationsmaler

Af Søren Vadstrup
Maj 2006

Fra de ældste tider har malerfaget haft 2 hovedretninger: Kunstmaleren, der malede større eller mindre billedlige fremstillinger og bygningsmaleren, der malede større ensfarvede flader indvendigt og udvendigt på bygninger - før i tiden også med et vist indhold af dekorative eller billedlige fremstillinger. Et tredje fagområde var iøvrigt billedskærerarbejde, herunder ikke mindst fremstilling af våbenskjolde, som malerfaget oprindeligt er udsprunget fra.

Ud over at kunne male livagtige fremstillinger af landskeber, dyr, mennesker, tekstiler (draperier) m.v. kunne dekorationsmaleren også *imitere* ædle materialer såsom marmor og høvlet træ, h.h.v. marmorering (marmor-imitation) og ådring (træ-imitation). En mere "fri" variation var *lasering*, der faktisk er en blanding af begge teknikker.

Dekorationsmalerens arbejdsområder er indvendige vægflader, paneler, lofter, loftsbjælker, døre, trapper og køkken-inventar.

Både ådring og marmorering kan udføres så dygtigt og livagtigt, at man skal meget tæt på for at se, at det ikke er "ægte", men der findes også malede marmortyper, der ikke eksisterer i virkeligheden. Fordelen ved marmor- og træ-imitation, frem for den "ægte vare", er nemlig, at maleren nogenlunde frit kan bestemme farver, stofflighed, dystighed/lyshed, ja noget så banalt som antallet af knaster.

Til dekorationsmalerens *metier* hører også at kunne male livagtige billedmotiver på indvendige vægflader, herunder skyer eller draperier, kunne trække tynde lige streger langs kanter eller i mønstre, såkaldte *stafferinger* samt kunne *forgylde* dele af dekorationerne.

I 1800-tallets midte blev 5 dekorations-teknikker meget populære: Mattering, lakering, polering, krakelering og broncering - ofte i een skøn blanding. Disse bruges næsten ikke mere.

I midten af vort århundrede var ådring, marmorering og lasering samt forgyldning også komplet "yt", men de har fået en vældig renæssance i dag, hvor enhver damefrisør eller kaffebar med respekt for sig selv skal have marmorerede vægge og lidt bladguld på spejlene. Den vanskelige kunst at ådre, marmorere og lasere er derfor et populært emne for efteruddannelseskurser for malerfaget.

Før i tiden var dekorationamaling så almindeligt og billigt, at alle havde råd til det - selv de absolut ikke-luxuøse etageendomme på "Brokvartererne" i København havde marmorering på væggene i trappeopgangene og ådrede døre.

På Center for Bygningsbevarings 1-årige efteruddannelse for håndværkere i avanceret bygningsrestaurering har een af deltagerne arbejdet med at registrere, rekonstruere og restaurere

disse meget karakteristiske dekorations-malerier. På trods af at disse livfulde dekorationer er forholdsvis enkle og billige at istandsætte, så trappeopgangens oprindelige karakter bibeholdes, og der oven i købet bliver flere og flere malere, der kan gøre det, bliver flere og flere trappevægge og -døre desværre overmalede med en død gang plastikmaling. De tilbageværende kan tælles på een hånd.